

AHTI SUOMELA

RISTO PAMMO

PEKKA KOSKINEN

JAANA TALVELA

Miksi järjestäytyminen

Akavan järjestäytymisaste on noin 75 prosenttia. Koulutusalaakohtaisesti järjestäytymisaste vaihtelee suuresti. Parhaiten järjestäytyneitä aloja Akavan sisällä ovat opetus- ja terveydenhoitoala sekä sotilasala. Alhaisin järjestäytymisaste on yhteiskunnallisilla aloilla. — Mikä sitten on ammatillisen järjestäytymisen merkitys? Tätä kysymme muutamilta Akavan eri ammattialoista edustavilta henkilöiltä. Vastajina koulunjohtaja, diplomi-insinööri, yleinen oikeusavustaja ja farmaseutti.

Koulunjohtaja Ahti Suomela OAJ:

— Opettajat ovat tällä hetkellä järjestäytyneet paikallisten opettajien ammattiyhdistysten kautta OAJ:hin ja sitä tietä Akavaan.

— Yhdistysten jäsenkunta koostuu peruskoulun, lukion ja sen iltalinjan ja harjoittelukoulujen opettajista ja rehtoreista sekä oppilasasuntolanhoitajista.

— Opettajat ovat jo pitkään todenneet järjestäytymisen välttämättömäksi oman sektorinsa

etujenvälvoimän hoitamisessa. Tätä todistaa 98-prosenttinen järjestäytyminen. Järjestäytymistä voi siis kutsua aukottomaksi OAJ:n alueella.

— Mitkä sitten ovat tärkeimpiä jäsenyyden puolesta puhuvia tekijöitä? Ei voitane unohtaa sitä joukkovoimaa, mitä paikallisten ammattiyhdistysten kautta jokainen jäsen keskusjärjestössään edustaa. OAJ tunnetaan arvostettuna ja aktiivisena etujen valvojana. Uskon OAJ:n lyhyestä iästään huolimatta saavuttaneen opettajien vahvan luottamuksen.

— Ammattiyhdistyksen jäsenyyden kautta tuleva työttömyyskassajäsenyys lasketaan näinä aikoina jäsenistön keskuudessa merkittäväksi turvallisuustekijäksi.

— Virkasuhdekysymysten lainopillinen neuvonta yhdessä koulutoimen järjestelyihin liittyvissä kysymyksissä ovat omiaan antamaan jäsenelle tunteen siitä, että hän ei ole yksin kamppaillessaan ehkä häntä kiipeästikin koskettavien asioiden kanssa.

— Akavalaisen luottamusmiesjärjestelmän tultua tutuksi OAJ:n kentässä on tämän ”palveluvalvonnan” käyttö lisääntynyt ja monipuolistunut. Se on paikallisella tasolla saanut

myös työnantajan hyväksymisen.

— Kun vielä otetaan huomioon järjestön solmimat yhteistyösopimukset eri yhteisöjen ja yritysten kanssa, sekä varteenotettavan vakuutusturvan tarjonta jäsenistöilleen, ei tarvinne ihmetellä lähes sataprosenttista järjestäytymistä.

— Järjestäytyminen määrällisesti on siis hyvä. Miten on laadun laita? Riittääkö paikalliseen ammattiyhdistykseen aktiivisia osanottajia ja aloitteentekijöitä demokraattiseen asioiden käsittelyyn ja päätösten tekoon. Vaikka yksityisen jäsenen vaikuttamismahdollisuudet ovat säännöillä varmistetut, tuntuu paikallisella tasolla aloiteoikeuden aktiivisista käytäjistä olevan puutetta. Monien kohdalla jäsenmaksun maksaminen jää ainoaksi osanotoksi ammattiyhdistyksen toimintaan. Mahtanee tällainen jäsen luottaa sokeasti siihen, että kylä muut hoitavat hänenkin etujensa valvonnan, vai puuttunevatko tällä hetkellä tarpeeksi suuret ongelmat saamaan aktiivista osanottoa liikkeelle. Erikoisesti nuorten opettajien osanotto olisi tarpeen. Heille olisi myös paikallisella tasolla tarjottava entistä paremmat vaikuttamismahdollisuudet. Nuoriin

riin kääntäisin katseeni lähinnä siinä mielessä, että he voisivat olla avaintekijöinä koetettaessa saada alussa mainittujen opettajaryhmien lisäksi kaikki muutkin opettajat yhteiseen ammattijärjestöön. Tähän nähdäkseen pitäisi olla kaikki mahdollisuudet, kun käytetään hyväksi paikallisella tasolla hyvin alkanutta yhteisjärjestötoimintaa. Olkoon se 80-luvun sävel, jonka nuotteihin nuoret opettajat tulevat aktiivisesti mukaan.

Diplomi-insinööri Risto Pammo KAL

— Koska insinöörien palkoissa on suuri perushaitari työtehtävien ja vastuun mukaan, ei Korkeakouluinsinöörien ja Arkkitehtien Keskusliitto — KAL, Akavan kolmanneksi suurin järjestö voi askarrella suoraan toimenpide/mk/kpl-linjoilla, vaan sen tulee palkkapolitiikassa keskittyä yleisten edellytysten luomiseen. Näitä ovat esimerkiksi:

- yleiset tasokorotukset
- veropolitiikka
- ns. palkkaedut eli suoran rahapalkan lisät.

— Toinen tärkeä sektori on työsuhteisiin liittyvä juridiikka. Koska jäsenistö toimii hyvinkin

Akava -
lehti
7/1980

on tärkeää?

erilaisissa tehtävissä ja olosuhteissa, tulee ammattijärjestöllä olla hyvä valmius auttaa. Tietoa tulisi olla arkistossa saatavilla ja toisaalta ongelmatilanteessa tulisi järjestön kyetä antamaan myös asiantuntijatukea.

— Akavan ei tulisi unohtaa, että lukumäärältään suuri ”nuori” jäsenistö painiskelee saman perusongelman kanssa: opintovelat—asuntovelat—päivähoidot. Joskus kovilta kuulostavat bruttopalkat ovat pelkkää harhaa, siitä pitää progressiivinen verotus huolen.

Yleinen oikeusavustaja Pekka Koskinen Suomen Lakimiesliitto:

— Akateemisesti koulutettujen ammattiyhdistystoiminnalla ei ole niin vanhoja perinteitä kuin esimerkiksi SAK:lla. Akateemisesti koulutettujen piirissä järjestäytymisen motiivina on ollut puhtaan edunvalvonnan ohella ammatillisen tiedon ja taidon kohentaminen ja ajantasalla pysyttäminen sekä myös jossain määrin yhdessäolon halu.

— Sodan jälkeen edunvalvonnan merkitys on ratkaise-

vasti kasvanut akateemisesti koulutettujen järjestöissä. Virkaehtosopimusjärjestelmän tultua virkapuolella voimaan on järjestäytyminen tullut entistä tärkeämmäksi. Akateemisesti koulutetut ovat joutuneet toteamaan, että 1960- ja 1970-luvulla noudatettu palkkapolitiikka ei ole ollut heidän etujensa mukaista. Myös esimerkiksi sosiaalipolitiikan puolella on toteutettu lukuisia uudistuksia, joista ei ole ollut akateemisesti koulutetuille hyötyä, vaan joista he ovat niinsanottuina väliinputoajina jääneet osattomiksi. Harva akavalainen lienee päässyt osalliseksi valtion halpakorkeisista asuntolainoista tai saanut lapsilleen kunnallisen päivähoitopaikan, vaikka hänellä olisikin raskas velkataakka kannettavanaan opintolainoistaan.

— Akateemisesti koulutettujen oikeutettujen vaatimusten toteuttaminen virkaehtosopimuksia solmittaessa ja yhteiskuntapoliittisia uudistuksia toimeenpantaessa edellyttää, että kaikki akateemisesti koulutetut ovat järjestäytyneet samaan keskusjärjestöön ja mahdollisimman runsaslukuisesti. Vain Akava on sellainen järjestö, joka ajaa heidän etujaan. Muissa järjestöissä akateemisesti koulutetut jäävät muiden jalkoihin.

Senvuoksi olisikin ehdottoman tärkeää, että kaikki akavakelpoiset kuuluvat Akavaan. Vain tällä tavoin päästään siihen, että Akavan vaatimuksiin uskotaan ja suhtaudutaan vakavasti palkkasopimuksia laadittaessa ja yhteiskuntapoliittisia uudistuksia toteutettaessa.

— Akavan sisällä tulisi sekä liittotasolla että työpaikoilla, esimerkiksi kunnissa, tehostaa akavalaisien yhteistoimintaa ja yhteenkuuluvuutta, jotta Akavasta tulisi voimakas ja yhtenäinen erityiskoulutettujen ammattijärjestö.

Farmaseutti Jaana Talvela, Suomen Farmasialiitto

— Järjestäytyminen merkitsee mahdollisuutta vaikuttaa.

— Katson, että tätä ei koroteta koskaan liikaa.

— Tulopoliittinen neuvottelumenettely ja siihen perustuvat sopimukset määräävät joko välittömästi tai välillisesti jokaisen suomalaisen tulonmuodostuksen. Ammattijärjestöön kuuluvan omaan harkintaan jää, paljonko hän haluaa olla mukana järjestelmän rattaissa ohjaamassa sitä omien tavoitteidensa mukaisesti.

— Suomen Farmasialiitto on

täynnä toimintaa. Palkkatyöryhmät, täydennuskoulutustyöryhmät, tiedotustoimikunnat, piirien hallitukset, työllisyystyöryhmät ja muut palvelussuhteen ehtoja ja ammatillista kehittämistä pohtivat ryhmät tarvitsevat jäsenten asiantuntevasta. Farmasialiitto merkitsee minulle tällä hetkellä täydennuskoulutuspalveluja, oikeus- ja työturvaa, työttömyysturvaa ja ajankohtaista tiedonvälitystä. Sen sijaan palkkupuolella on vielä paljon kehittämistä. Lääketeollisuuden palveluksessa olevat farmaseutit ovat väliinputoajia. Meillä ei ole omaa työehtosopimusta emmekä selvästi kuulu YTN:n soveltamisen piiriin.

— Siitä huolimatta katson, että Farmasialiitto on minun ammattijärjestöni. Ammatillinen side on erikoiskoulutetuilla erittäin vahva. Pidän hyvin tärkeänä täydennuskoulutusta ja sen yhteydessä tapahtuvaa vuorovaikutusta kollegoiden kanssa. Liiton tiedotuskanavien kautta ja osallistumalla piiriyhdistyksen toimintaan saan ajankohtaista tietoa omasta alastani. Tällä on oma tärkeä merkityksensä työmotivaatioon.